INFORMACYE

REDAKCYA:
pod kierownictwem
X. Dziekana i Radzcy
Jana Piotrowicza
ze Skalmierzyc.

Odpowiedzialny za redakcyę: Stefan Gąsiorowski z Poznania.

DLA
DUCHOWIEŃSTWA KATOLICKIEGO.

WYCHODZĄ NAKŁADEM I CZCIONKAMI
DRUKARNI I KSIĘGARNI ŚW. WOJCIECHA, POZNAŃ, ŚW. MARCIN 69.

ROZSYŁA SIĘ BEZPŁATNIE.

Rok II. | **Poznań, czerwiec 1914.** | **Nr. 8. (17)**

Za zezwoleniem Władzy Duchownej.

SŁOWO DO DZIATEK.

Przewodnik do częstej Komunii św.

przez Ks. Bolesława Żychlińskiego.

Praktyczna doniosłość tej książeczki jest tak wielka, że należy jej poświęcić osobny artykuł. Książeczka ta (nakładem i drukiem Drukarni i Księgarni św. Wojciecha w Poznaniu) zawiera „**Przygotowanie i Dziękczynienie**“ do Komunii św. dla dzieci na **każdy dzień tygodnia.** Przecież to najważniejsza kwestya w obec częstej Komunii św.: Jak i co uczynić, żeby dzieci zdołały dobrze się przygotować i dobre spełniać po Komunii św. dziękczynienie? Od tego przecież zależy owoc Komunii św. o ile chodzi o łaski szczegółowe. „Sacramenta conferunt gratiam ex opere operato sed pro ratione dispositionis. Quod clare docet concilium trid. sess. 6. cap. 7. et colligitur ex praxi Ecclesiae, quae accedentes ad sacramenta hortatur, ut pro viribus se disponant, dum meliori dispositioni uberior respondeat gratia.“ (Hurter, M. Theol. Dogm.). Pierwszym i najważniejszym warunkiem to urozmaicenie w formie dziękczynienia i przygotowania. Ze względów pedagogicznych i psychologicznych owo urozmaicanie dzieciom formy dziękczynienia i przygotowania stanowi nieomal o wszystkiem. I najlepsze katechetyczne przygotowanie nie potrafi dziecka uchronić od formalizmu i mechanizmu. Dziecku trzeba dać gotowe, za serce ujmujące, do serca przemawiające formularze do przygotowania i dziękczynienia. Największe niebezpieczeństwo z jednostajności co do formy przygotowania i dziękczynienia pochodzące bywa zniechęcenie do częstej Komunii świętej.

To są ogólne powody, dla których książeczka ks. regensa Żychlińskiego tak nadzwyczajnej jest doniosłości praktycznej w duszpasterstwie.

Są jeszcze poszczególne powody, a mianowicie: **treść i forma książeczki!** Pod względem treści książeczka istotnie niezrównana. Najpierw: co do rozkładu. Część I daje w pięknej prostocie i nader za serce ujmującej przemowie wszystkie pobudki oraz nauki o warunkach częstej Komunii świętej. Część II zawiera na każdy dzień tygodnia inne formy przygotowania i dziękczynienia. Każde przygotowanie rozpoczyna zawsze to samo niezmiernie pedagogicznie i psychologicznie trafnie obmyślane pytanie: „Kto przychodzi do mnie?“

Odpowiedzi co dzień inne stanowią tło przygotowania i dziękczynienia.

Więc wyłaniają się stąd tematy jak:
„Bóg żywy, choć zakryty, lecz prawdziwy.“
„Jezus, przyjaciel dziatek.“
„Jezus, miłośnik ludzi.“
„Jezus, najposłuszniejszy.“
„Jezus, najcierpliwszy, cichy jak baranek.“
„Jezus, nasz mistrz i przykład.“
„Jezus, chleb żywy, który z nieba zstąpił.“

Opracowane modlitwy na tem tle zawierają akty wiary, nadziei, miłości, pragnienia, żalu itd. a kończą się zawsze modlitwą do Matki Boskiej. Modlitwy pełne ciepła i treści są tak stylizowane, że nie są zbyt nieprzystępne, owszem jasne i zrozumiałe, jednak trzymane odpowiednio do rzeczy w tonie zawsze uroczystym, co zapobiega znakomicie spowszednieniu.

Najważniejsze rzeczy, to troskliwe pielęgnowanie czystej intencyi w częstej Komunii św. I tu autor w nader praktyczny i jedynie do celu prowadzący sposób postąpił. Na początku każdego przygotowania formuje w sposób jasny i trafny te intencye, które najbardziej powinny serce kochające Jezusa interesować. A więc:
„O wytrwaniu w łasce Boskiej aż do końca“.
„Uproszenie sobie prawdziwej miłości Boga“.
„Uproszenie sobie prawdziwej miłości bliźniego“.
„Uproszenie sobie cnoty posłuszeństwa“.
„Uproszenie sobie cnoty cierpliwości i poddania się świętej woli Bożej“.
„Wiernego spełniania wszystkich obowiązków“.
„Na uproszenie sobie godnej i jak najczęstszej Komunii św.

Dość porównać spis tych intencyi z tematami przygotowań i dziękczynień, a spostrzega się tu logiczny i psychologiczny związek między częstą Komunią św. a życiem dziecka.

Na końcu każdego dziękczynienia znajduje się bardzo ważny odsyłacz do modlitw obdarzonych odpustami. Poprzedza ją prosta ale serdeczna zachęta. Wybór modlitw bardzo dobry, bo zastosowany do pojęć i potrzeb dziecka.

Książeczka i zewnątrz przedstawia się wzorowo. Prześliczne ilustracye unaoczniają w sposób wielce pedagogiczny tematy i intencye. Druk bardzo wyraźny, oprawa i papier trwałe i dobre.

Ksiądz regens Żychliński daje nam duszpasterzom coś, czego istotnie nie było, a czego gwałtowna była potrzeba, a daje w formie rzeczywiście doskonałej.

Główną rzeczą teraz duszpasterzy jest postarać się o to, aby każde dziecko, chodzące częściej do Komunii św., miało tę książeczkę w ręku. Pożytek z tej książeczki będzie jednak tem większy, im bardziej sobie dziecko treść tej książeczki przyswoi. Dla tego potrzeba tę książeczkę wziąść przez kilka tygodni za przedmiot katechezy, a gruntowniejszym rozbiorem przedmiotu przyczynić się można do bardzo wielkiego umiłowania częstej Komunii św. Dziecko już nie będzie miało obawy co do godności i należytego przygotowania i z coraz większym zasobem łask rosnąć będzie coraz większa miłość do Jezusa. Tam, gdzie z powodów miejscowych nie można przeprowadzić codziennej Komunii św., można owe przygotowania i dziękczynienia rozłożyć stósownie do potrzeb na pojedyńcze niedziele lub miesiące. W ten sposób nawet przy rzadszej Komunii św. będą owe różne formy przygotowania i dziękczynienia mogły swój wpływ pedagogiczny i psychologiczny wywrzeć.

Jako bardzo pożyteczny środek do przygotowania dzieci do pierwszej Komunii św. trzeba uważać krótkie dla dzieci ułożone rekolekcye. Otóż tenże sam autor wydał „Pamiątkę pierwszej Komunii św.“ (nakł. K. Miarki w Mikołowie — Częstochowie). Daje ona trzy rozmyślania na temat: Dzień pierwszej Komunii św., to:
I. „dzień największej radości“
II. „dzień największego szczęścia“
III. „dzień św. obietnic na całe życie“.

(Dla uboższych jest tańsze, ale też ładne wydanie.)

Na podstawie tych dwuch książeczek można już i u nas, gdzie lokalne stósunki pozwalają, zaprowadzić dzieci do Komunii św. przed ukończeniem nauki przygotowawczej i zabezpieczyć pożyteczne, pobożne i godne przyjmowanie Komunii świętej.

Dla dzieci nie umiejących czytać wystarczą zwyczajne pacierze i akty wierszowane, jakie

w naszym znajdują się katechiźmie; można też wyuczyć jakich pieśni na pamięć, aby je sobie dzieci w tej intencyi odmawiały. Dla takich dzieci nie umiejących jeszcze czytać jest najważniejszą rzeczą

1) dać dzieciom gruntowne zrozumienie „Co uczynić przed Komunią św., a „Co uczynić po Komunii św.“;

2) dać jak najelementarniejsze zrozumienie aktów wiary, nadziei, miłości, pragnienia i żalu i najelementarniejsze środki do wykonywania tychże aktów,

3) urządzać wspólną Komunię św. i za każdą razą wspólne odprawić przygotowanie i dziękczynienie, o ile możności przez krótkie pytanie i krótkie odpowiedzi chórem oraz wspólne śpiewania i odmawiania pacierzy na różne intencye.

Szanownemu Duchowieństwu

uprzejmie donosimy, że tak jak w dawniejszych latach i tego roku przyjmujemy stogi celem ubezpieczenia ich od ognia.

Zarząd Stow. św. Floryana.

W sprawie „Głosów na czasie.“

Szanownych Czytelników i Współpracowników „G ł o s ó w n a c z a s i e“ powiadamiamy niniejszem uprzejmie, iż z dniem 10. czerwca obejmuje

kierownictwo wydawnictwa Przewieleb. Ks Dziekan i Prałat Stanisław Okoniewski z Bnina.

Wszelkie korespondencye, przesyłki oraz zapytania dotyczące wymienionego wydawnictwa prosimy wysyłać na razie do naszego działu wydawniczego pod adresem Drukarni i Księgarni św. Wojciecha.

Z uszanowaniem
Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha.

Z PRAKTYKI.

W pewnej parafii, gdzie byłem wikaryuszem, przyszła do mnie kobietka w czasie, gdy proboszcz wyjechał do wód, i prosiła o radę, co ma zrobić, ponieważ ani jeden ani drugi proboszcz ich (nupturyenci byli z 2 parafii) nie chciał im dać ślubu, gdyż jedno z nich nie mogło dostawić świadectwa chrztu, który w księgach nie był zapisany. Chrzestni podług twierdzenia jeszcze żyli i nie było, — o ile pamiętam, — trudno za pomocą policyi itp. ich odszukać, lecz żaden z owych proboszczów nie chciał się tą sprawą zająć, albo może nie umiał sobie poradzić i skutek był ten, że owi ludzie już 2 lata żyli na wiarę i może do dziś dnia jeszcze żyją! — Ja nie widzę w tem żadnych trudności, choćby nawet chrzestnych nie można odnaleść. Przypominam sobie, że ś. p. ks. prof. Trzciński uczył, że w takich warunkach ostatecznie chrzci się sub conditione lub postępuje w ogóle podług zasady: „Dubie bap-

tizatus in ordine ad Sacr. Matrimonii putandus est certo baptizatus“ — a nie chcąc się mieszać w sprawy proboszcza, prosiłem ową kobietę, aby przyszła, gdy proboszcz powróci. Lecz niewiasta odparła, że proboszcz jest za mało przystępny i ma go dosyć od początku tej sprawy. Ja znowu z obawy przed posądzeniem, że pertraktuję z parafianami poza plecami proboszcza, który nb. nielubiany w parafii bardzo był nieufny, też o tem nie wspomniałem i tak sprawa do dnia pewnie nie załatwiona.

OD REDAKCYI.

Ks. Prob. Ziegler ze Sierót (Schieroth O/Schl.) na Górnym Szląsku wydał zbiorek: „Siedm Dróg Krzyżowych“ cena broszur. egzempl. 0,45 mk.) Wartoby było, aby w naszej dyecezyi książeczka ta się rozpowszechniła.

Zawiera ona bardzo dobrze ułożone rozmyślania i modlitwy przy stacyach dla prywatnego użytku. W ten sposób przez cały Wielki Post aż do Wielkiego Piątku można mieć pożądaną zmianę w odprawianiu drogi Krzyżowej a stąd czuć silniejsze i skuteczniejsze pobudki i uczucia na widok stacyi Męki Pańskiej. Zalecałoby się, aby ten zbiorek polecać osobom nie znoszącym wspólnego odprawiania Drogi Krzyżowej albo też mniej zdolnych do rozmyślania i potrzebującym urozmaicenia. Możnaby pilniejszym dzieciom przy pierwszej Ko-

munii św. ofiarować taką książeczkę w miejsce zwykłych obrazków.

Dochód poświęcił autor na budowę kościoła w swej parafii, którą zamieszkuje przeważnie uboga ludność polska.

Ksiądz Dr. J. Dworzak, proboszcz kościoła św. Kazimierza w Yonkers, przysłał nam na okaz „Katechizm dla dzieci do pierwszej Komunii św.“ przezeń ułożony a wydany u Pusteta. Przeznaczony dla dzieci, które „zaczynają rozumować tj. mniejwięcej około siódmego roku życia. W myśl dekretu św. Kongregacyi Sakramentów o pierwszej Komunii św. z dn. 8. sierpnia 1910 r., który katechizm wspomniany podaje w wyjątkach głównych, podaje autor w swej książeczce te tajemnice Wiary św., które potrzebne są jako środek do zbawienia a o Komunii św. uczy tyle, ile potrzeba, aby dziecko odróżniło Komunią św. od zwykłego i materyalnego chleba i żeby zdołało z takiem nabożeństwem przystąpić do Stołu Pańskiego, jakie odpowiada jego wiekowi. Książeczkę bardzo chwali O. Warol S. J. Nam się zdaje, że z jednej strony zawiera za wiele a z drugiej strony w formie tak obciętej i tak nieraz nieścisłej, że trudno będzie z tego materyału obrobić odpowiednią katechezę zbliżoną do poziomu nierozwiniętych umysłów. Czyż nie lepiej trzymać się naszego „Małego katechizmu“, z dodaniem do niego najelementarniejszych prawd o Sakramentach i Komunii św.? Niema jaśniejszego i ściślejszego określenia tych

prawd, które są potrzebne jako środki do zbawienia, jak nasze „Sześć prawd". Natomiast potrzeba dziecku takiemu modlitw króciuteńkich i łatwych, któreby mu ułatwiły przygotowanie i dziękczynienie.

ODPOWIEDZI.

W sprawie nauki przygotowawczej dla dzieci z mieszanych małżeństw („Informacye", marzec 1914 r.) otrzymaliśmy następujące listy:

Das Kammergericht (Zivilsenat I a. Band 26 Heft 8 der Rechtssprechung der Landesgerichte) hat in genau demselben Falle, wie Sie ihn mitteilen, die Bestellung eines besonderen Vormundes für den kath. Religionsunterricht des Kindes gutgeheissen. Ausdrücklich ist dort gesagt, dass zu dem religiösen Schulunterricht auch der Beicht- u. Kommunion-Unterricht zu rechnen sei. Sie werden Erfolg haben, wenn Sie sich an das Vormundschaftsgericht unter Hinweis auf diese erst kürzlich erfolgte Kammergerichtsentscheidung wenden. Im übrigen erlaube ich mir hinzuweisen auf Engelmann, die statl. Vorschriften über die religiöse Erziehung der Kinder. 0,60 M. Charitassekretariat Breslau, An der Kreuzkirche 5.

1, Bd. 20. A. 248. Nr. 65.

„Zum religiösen Unterrichte, dem Kinder aus Mischehen nach dem Tode des Vaters in der Religion des Vaters erhalten sollen, gehört nicht nur der

religiöse Schulunterricht, sondern auch der evangelische Konfirmatons- bezw. der katholische Beicht- und Kommunionsunterricht. Weigert sich die Mutter die Kinder in diesen Unterricht zu schicken, so kann sie durch Bestellung eines Beistandes oder durch Entziehung des Erziehungsrechts dazu angehalten werden".

2, Bd. 20. A. 131. Nr. 37.

„Die Bestellung eines Beistandes für die Mutter ist im Interesse der Kinder aus besonderen Gründen, insbesondere auch dann zulässig, wenn die Mutter den bestehenden gesetzlichen Vorschriften über die religiöse Erziehung der Kinder nachzukommen sich weigert".

3, Bd. 39. A. 15. Nr. 5.

„Zur Durchführung der Kosten über die religiöse Erziehung gegenüber der Mutter ist ausser der Bestellung eines Beistandes und der Verhängung von Ordnungsstrafen seitens des Vormundschaftsgerichts die Entziehung des Erziehungsrechtes auch dann zulässig, wenn die Voraussetzungen des § 1666 B. G. B. nicht gegeben sind".

(§ 1666 B. G. B. mówi o obowiązku rodziców starania się o duchowe i cielesne wychowanie dziecka). Na mocy powyższych wyroków prowadzę sprawę dalej, lecz obawiam się, czy nie stanie się tak, jak niedawno w Ostrowie, gdzie policyant przyszedł i pomimo protestu proboszcza itd. dzieci ze szkoły nawet wygonił i zaprowadził do protestanckiej ochronki.

Prawo opiewa: Die Kinder aus Mischehen sollen in der Religion des Vaters e r z o g e n werden. Zur religiösen Erziehung gehört nicht bloss der Religionsunterricht in der Schule, sondern auch der Beichtunterricht (Confirmandenunterricht). Der letztere ist sogar ein wesentlicher Bestandteil der religiösen Erziehung.

Wyroku sądowego niestety dokładnie podać nie mogę. Ale trzeba koniecznie udać się na drogę sądową — ewentualnie przez wszystkie instancye — a sąd n a p e w n o wyrok korzystny wyda.

Co do skrzynki zapytań w „Informacyach" z marca 1914 r., przypominam sobie, iż przed kilku laty czytałem w gazecie, że sąd (zdaje mi się, iż to był nawet Kamergerycht) orzekł, że udział w nauce przygotowawczej do przyjęcia Sakramentów należy także do wychowania religijnego dziecka, że zatem dziecko jest obowiązane uczęszczać na tę naukę. Zalecałoby się więc sprawę tę (omówioną w „Informacyach") oddać sądowi.

Zapiski bibliograficzne.

Kazania Ks. Piotra Semeneńki. Dwa tomy. Pierwszy tom: stron I—XLI i 407, tom drugi 354 stron. Nakładem XX. Zmartwychwstańców we Lwowie 1913.

Nasza obecna literatura kaznodziejska nosi znamię nużącej jednolitości, która nie może działać ożywczo i pogłębiająco.

Ta niejaka senność, okazująca się w sprawie

Omawiane poniżej książki ma na składzie i poleca Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha.

najwyższej żywotności, dowodzi, że u nas w Polsce bądź nie ma herezyi, przeciw którym trzebaby przygotować broń nadzwyczajną — maryawityzm zanim się nie zakorzenił upada, względnie łączy się z prawosławiem a największa część powróci i już powraca na łono Kościoła katolickiego — bądź że księży pochłania konieczna praca społeczna itd.

Skarga, nasz złotousty mówca, Birkowski, niezapomniany i jasny kaznodzieja, do których należy zaliczyć O. Piotra Semeneńkę, tworzą piękną konstelacyę, która służyć powinna za jasny drogowskaz w dziedzinie kaznodziejskiej.

Znaliśmy O. Semeneńkę z jego prac na polu ascetyczno-duchownem. Umieliśmy ocenić wielkiego i głębokiego jego ducha w dziełach „Credo" i „Mistyka".

Tymczasem przedstawia nam się ta piękna postać w innem znowu świetle. Miejsce wytrawnego konferencyaryusza zajmuje kaznodzieja pierwszej miary, co podniósł Najprzewielebniejszy Ks. Arcybiskup Teodorowicz, wskazując na trzy szczególnie zalety, jakie się w tych kazaniach przejawiają.

Nasamprzód podpada nam bogactwo myśli, które jako wprost olśniewające pierwiastki swego filozoficznego umysłu wnosił do swych kazań. Idea, którą rozwija, jest prawdziwie wymowna, przeto zajmuje człowieka, pociąga i przekonywa.

Dalszą zaletą tych kazań jest ta szczególna at-

Omawiane poniżej książki ma na składzie i poleca Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha.

mosfera, jaka duszy prawdziwie chrześcijańskiej tak potrzebna, owszem konieczna, aby zachować się dzieckiem Bożem — to miłość do Chrystusa Pana.

Po mistrzowsku zwraca nań kaznodzieja każdą myśl, każdy polot duszy, każdy rozwój tego wewnętrznego życia nadprzyrodzonego do Chrystusa, w którym i z którym dusza znaleść ma szczytne zakończenie swego odrodzenia i szczęśliwości. To też kazania niniejsze nacechowane są dziwną spójnią wewnętrzną, a tem samem nieugiętą pewnością.

Ostatecznie cenną właściwością, jaka w tych kazaniach co chwila się przejawia, jest aktualność, która w kazaniu jest tą wodą ożywczą, która pozwala łatwo i trafnie zastosować treść słowa głównego do życia i która prócz tego nie pozwala, aby kazanie miało nużyć. Aktualność tych kazań była powodem, że nawet niewyćwiczeni w myśleniu głębszem przysłuchiwali się im z zajęciem.

Pierwsze dwa tomy zawierają bądź to całe wypracowane kazania, bądź tylko szkice na niedziele i święta całego roku — dalej cztery kazania na uroczystość Wszystkich Świętych, jedno na Dzień Zaduszny i trzynaście na niektóre święta Matki Bożej.

Kazania Maryologiczne są prawdziwą perłą przy końcu tego dzieła. Śmiałe myśli, głęboka miłość i szczere oddanie się na służbę Maryi dodawają

Omawiane poniżej książki ma na składzie i poleca Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha.

tonu, jakim wyszczególniał się w swych kazaniach św. Bernard. Są więc one ozdobą syna tej ziemi, która zawsze szczególniejszą okazywała cześć Maryi.

Dwa te tomy tworzą już piękną całość, do uchwycenia atoli całego ducha kaznodziejskiego O. Piotra Semeneńki przyczynią się dwa następne tomy kazań przygodnych, które zapewne jeszcze w tym roku opuszczą prasę.

Mozolnej pracy wyszukiwania zapisków i manuskryptów O. Piotra, jakie rozrzucone były nieomal po całej Europie — a jeszcze dzisiaj nie wszystkie zebrane, — podjął się ks. Tadeusz Olejniczak ze zgromadzenia OO. Zmartwychwstańców, Poznańczyk. Należy mu się gorące podziękowanie za podanie tej nowej strawy w dziedzinie kaznodziejstwa, za przedłożenie materyału tak obfitego, który pozwoli rozwinąć niejedno jeszcze studyum o O. Piotrze Semeneńce i który bodaj posunie całe polskie kaznodziejstwo na nowe tory.

Każdy pragnący zapoznać się więcej z duchem wielkiego mistyka i kaznodzieji a który chciałby podnieść ambonę do nowego znaczenia, powinien czytać i odczytywać niniejsze dzieło.

X. K. Bajerowicz.

Ks. Henryk Bolo. Na wyżynach modlitwy. Przekład z francuskiego. Poznań. Nakładem i czcionkami Drukarni i Księgarni św. Woj-

Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha w Poznaniu

Dział antykwarski

poleca następujące dzieła po znacznie zniżonych cenach:

Arndt, A. X. (T. J.) Odpusty. Podręcznik dla duchowieństwa i wiernych. Kraków 1890. psk. (wyczerpane). 4.—

Ateneum kapłańskie. Miesięcznik wychodzący pod kierunkiem profesorów Włocławskiego Seminaryum duchownego. Rocznik 3 i 4. (tom 5—8.) Włocławek 1911—1912. Rocznik po 7.50

Atz, K. Die christl. Kunst in Wort u. Bild., 2. Aufl. m. vielen Illustr. Bozen 1884. psk. (8.20) 4.—

Biblia. Stary Testament we wyjątkach podług tłumaczenia X. Jakóba Wujka przez X. Prob. Perlińskiego zestawionych, z dod. Komentarzy Menochiusza. Z rycin. Poznań 1891. cpł. orygin.. (wyczerpane) 9.—

Biblia łacińsko-polska czyli Pismo św. Starego i Nowego Testamentu podług tekstu łacińskiego Wulgaty i przekładu polskiego X. Jakóba Wujka (T. J.) z koment. Menochiusza przełoż. na język polski. Wydanie X. S. Kozłowskiego. 4 tomy. Wilno 1861—64. psk. 45.—

— 2. wyd. Warszawa 1885—87. psk. oryg. 50.—

(Wydanie to zupełnie wyczerpane.)

Czajkowski, M. Pisma. Tom 1—8. Lipsk 1863—1908. cpł. oryg. (24.—) 10.—

(Tom 1. Wernyhora. — 2. Kirdżali. — 3. Powieści kozackie i gawędy. — 4. Owruczanin. — 5. Stefan Czarniecki. — 6. Hetman Ukrainy. — 7. — Koszowata i Ukrainki. — 8. Anna.)

Didon, P. Jesus Christus. Aus d. Französ. v. Dr. C. M. Schneider. 3. Aufl. m. zahlr. Illustr. u. Karten. 2 Bde (in 1.) Regensburg 1899. psk. (12.—) 6.50

Feldmann, W. Piśmiennictwo polskie 1880—1904. Wyd. III. 4 tomy. Z liczn. ilustr. i rycin. kolor. Lwów 1905. (20.—) 12.—

Heckner, G. Prakt. Handbuch d. kirchlichen Baukunst einschl. d. Malerei u. Plastik. Mit 186 Abbild. 3. Aufl. Freising 1897 psk. 3.75

Hefele, C. J. Dr. Conciliengeschichte. Bd. 1—7. Freiburg 1855—74. (tom 1—6 opr. psk., tom 7 opr. ppł. 85.80) 35.—

Herders Konversations-Lexikon. 3. Aufl. 8. Bde. Freiburg 1902—1907. Oprawa orygin. półfranc. (100.—) 75.—

(Egz. dobrze zachowany, prawie nowy.)

Hozakowski, Wł. X. Dr. Dzieje mszy św. Z angiel. Poznań 1914. (3.50) 2.—

— Klemens z Aleksandryi o 70 tygodniach Daniela proroka. Poznań 1912. (4.—) 2.25

— O katolickie podstawy narodowej demokracyi. Poznań 1913. (1.60) —.80

Jacobson, H. Fr. Geschichte d. Quellen d. kath. Kirchenrechts d. Prov. Preussen u. Posen, mit Urkunden u. Regesten, nebst Anhang einer Urkunden-Sammlung v. bisher ungedruckten Gesetzen nebst Uebersichten gedruckter Statuten. Koenigsberg 1837. opr. 1.50

Kempel, Fr. Dr. Göttliches Sittengesetz u. neuzeitliches Erwerbsleben. Eine Wirtschaftslehre in sittenorgan. Auffassung d. gesellschaftl. Erwerbsverhältnisse. Mainz 1902. cpł. (7.—) 3.25

Kothe, J. Verzeichniss d. Kunstdenkmäler d. Provinz Posen. 4 Bde. Mit zahlr. Abbild. u. Karten. Berlin 1896—98. ppł. 28.—

Krasiński, Z. Poezye. 3 tomy. Lipsk 1907. cpł. oryg. (9.—) 4.50

(Królicki, A. X.) Homo Dei czyli kilka myśli o kapłanstwie. Lwów 1883. (wyczerp.) 2.—

Kujot, X. Opactwo Pelplińskie. Pelplin 1875. 3.—

Kuhn, Alb. Dr. Allgem. Kunstgeschichte. Mit 5572 Illustr., wovon 4590 in Text u. 982 auf 272 ein- u. mehrfarbig. Beilagen. 3 Bde in 6 Halbbänden u. 1 Registerband. Einsiedeln 1909—11. W oprawie orygin. całopłóciennej (185.—) 140.—

(Dzieło u nakładcy wyczerpane — egz. zupełnie nowy i nieużywany.)

Majunke, P. Gesammelte Luther-Schriften. (Luthers Lebensende, eine histor. Untersuchung, 5 Aufl. Mainz 1891. — Luthers Testament an die deutsche Nation. Seine letzten Schriften, seine letzten Worte u. seine letzte — Tat. 2 Aufl. Mainz 1892.) razem opr. cpł. oryg. 4.—

Meric, E. X. Życie przyszłe. Przełożył X. Jan Prusałajtys. 2 tomy (w 1.) Warszawa 1885. psk. (7.50) 3.50

Mickiewicz, A. Pisma. Nowe wydanie zupełne. 6 tomów. Lipsk 1883—1901. cpł. oryg. (18.—) 10.—

Müller, Ph. Dr. Die römischen Päpste oder Geschichte d. Oberhäupter, welche vom hl. Petrus an, bis auf den jetzt glorreich regierenden 259. Nachfolger desselben d. kath. Kirche vorgestanden haben, nach d. ältesten u. neuesten Werken u. Dokumenten über diesen Gegenstand, welche die Jahrhunderte liefern. 17 Bde (in 8.) Wien 1847—1856. ppł. (46.60) (rzadkie) 15.—

Pamiętnik Zjazdu Abituryentów gimnazyum ad St. Mariam Magdalenam z r. 1869. Z liczn. fotografiami. Poznań 1895. cpł. 3.50

Pelczar, J. X. Życie duchowne czyli koskonałość chrześciańska. Wyd. IV. 2 tomy. Kraków 1886. opr. 4.50

Schanz, P. Dr. Apologia chrześciaństwa. Przekł. W. Gostomskiego. Tom 7—8. (Bóg i Kościół.) Warszawa 1907. cpł. 2.75

Schmitt, J. Dr. Erklärung d, mittleren Deharbeschen Katechismus. 8. Aufl. 3 Bde. Freiburg 1892. psk. oryg. (19.60) 10.—

Omawiane poniżej książki ma na składzie i poleca Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha.

ciecha — New York, the Polish Book Imp. Co. Inc. 1914. Str. 192. Cena 2 marki.

Nazwisko autora same za sobą przemawia a że przekład jest poprawny, więc z góry można niniejszą książkę szczerze i sumiennie polecić.

Autor kładzie szczególny nacisk w swych wywodach na to, że bez Ducha świętego nie można się jeżeli nasze duchowne ćwiczenie ma być modlitwą. modlić, że on właśnie musi być duszą modlitwy.

Pięknie zaznacza ks. prałat Bolo, jak to modlitwa powstała w ten czas, gdy Pan Bóg po stworzeniu człowieka zobaczył jego „duszę drgającą życiem na wargach Adamowych, zamieniającą głos ludzki w głos wzruszeń i miłości.“

Każdemu można polecić tę książkę jako przyjemne i lekkostrawne czytanie duchowe.

X. K. B.

Bóg-Człowiek w opisie Ewangelistów. Nowy, synoptyczny przekład czterech Ewangelii w jednej na podstawie tekstu greckiego z objaśnieniem opracował ks. W ł a d y s ł a w S z c z e p a ń s k i T. J., profesor papieskiego instytutu biblijnego, z przedmową J. E. Arcybp. Metropolity J. Bilczewskiego.

Dzieło jest formatu wielkiego, arkuszowego albumu o 468 stronach.

Na całość składa się:

Przedmowa J. E. Ks. Arcybiskupa Metropolity

Omawiane poniżej książki ma na kładzie i poleca Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha.

J. Bilczewskiego. — Listy Episkopatu polskiego. — Słowo wstępne autora. — Szkic o Świętych Ewangeliach. — Cztery święte Ewangelie, ujęte w jedno ciągłe, chronologiczne zharmonizowane opowiadanie. — Dodatek genealogiczny. — Skorowidze do harmonii ewangelicznej.

Dzieło zdobi:

34 obrazów Jana Fra Angelika. — 12 reprodukcyi 18-kolorowych. — 22 reprodukcyi fototypicznych. — Mapa Palestyny za czasów Chrystusa Pana (z lotu ptaka) w kolorach. — Wiele rycin, winiet i inicyałów malarzy współczesnych.

Skład główny w Księgarni św. Wojciecha w Poznaniu. Cena 12 marek.

Na wstępie tego znakomitego dzieła rozpisuje się hymnem pochwalnym Ks. Arcybp. Bilczewski a potem cały prześwietny Episkopat polski. Przeczytać te ustępy, znaczy tyle, co być oszołomionym taką harmonijną zgodnością oceny. Kto zaś zacznie przewracać kartkę po kartce przyjdzie do przekonania, że prędzej za mało niż za wiele powiedziano.

Przewodnią myślą autora było, aby dać ludowi polskiemu do ręki Ewangelią złożoną z czterech Ewangelii w sposób taki, aby podać tylko raz to, w czem Ewangeliści się powtarzają, zaś pozbierać to i uwydatnić, co tylko jednego a już nie drugiego. i t. d. Ewangelisty się znajduje, to w czem na pozór Ewangeliści się różnią. I dokonał swego za-

miaru autor w sposób mistrzowski, dając nam nowe zupełnie a klasyczne pod wszelkim względem tłomaczenie z greckiego tekstu. Przekład nosi zarazem cechy swobody, tak że się czuje bezpośredniość przez słowa dzisiejsze między duszą a Ewangelią.

Tak układ synoptyczny jako też oryginalny komentarz opiera się na najnowszych historyczno-krytycznych badaniach. Wogóle jest układ i przeprowadzenie wszechstronne tego dzieła tak doskonałe, że Najprzewielebniejszy Ks. Biskup Likowski w swej przedmowie wyraża życzenie, aby autor wydał przynajmniej cały Nowy Testament w takiem opracowaniu i dodaje: „Polecam go (to dzieło) — przeto gorąco Szanownemu Duchowieństwu, które, niewątpię, czytać będzie z tem samem co ja uznaniem wdzięczności wzglądem Szanownego Tłomacza".

Wykonanie zewnętrzne dzieła, jak druk, inicyały, winiety a szczególnie obrazy są ostatnim wyrazem sztuki drukarsko-graficznej.

Wobec tych wszystkich zalet jest cena wprost niebywale niska.

Ks. Arcybiskup Metropolita Bilczewski kończy swą przedmowę wyjątkiem z Ezechiela proroka: „Synu człowieczy, weź każdy, czytaj, zjedz tę księgę... a będzie w uściech twoich jako miód".

X. K. B.

Zakład aparatów kościelnych

Drukarni i Księgarni św. Wojciecha

w Poznaniu, św. Marcin 69

ma na składzie i poleca:





wszelkie przedmioty kościelne

jako to:

Monstrancye, kielichy, puszki do komunikantów, pacyfikały, pateny do chorych, żelaza do wypiekania opłatków, wykrawacze do hostyi i komunikantów, ampułki do mszy św., lawaterze etc. etc. — Świeczniki (pająki) od najmniejszych do największych, do świec, gazu i światła elektrycznego, lichtarze i krzyże na ołtarzei zacheuszki, latarki i krzyże do procesyi, dzwonk, harmonijne i do zakrystyi, lampy wieczne etc. etc. mosiężne (cuivre poli), werniksowane posrebrzane i złocone.

Stacye Drogi Krzyżowej

w rozmaitem wykonaniu:

Malowane na płótnie, lub na blasze. Wypukło-rzeźby z drzewa, carton-romain (masy), terakoty, marmuru i żelaza (en fonte de fer, bronsage métalique inaltérable).

Wszelkie przedmioty dewocyjne:

Książki do nabożeństwa, różańce, szkaplerze, medaliki, obrazki kolendowe, żałobne i do pierwszej Komunii św., obrazy bez i w ramkach od najskromniejszych do najbogatszych, lampki przed obrazy Matki Boskiej Częstochowskiej etc. etc.

Na wszelkie przedmioty przesyłamy specyalne cenniki, albumy i kosztorysy bezpłatnie.